

VANAJAVEDEN OPISTO
KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ TAVASTIA

Taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä aikuisille, käsityö ja kuvataide, opetussuunnitelma

Perusopinnot 30 op, syventävät opinnot 19 op

Tilataideteos VIILINKI, taiteen perusopetus, yhteisprojekti

[Opetussuunnitelman perustana ovat Opetushallituksen vahvistamat taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017. Taiteen perusopetus perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta 63/1998 ja asetukseen 813/1998.]

Sisälllys

1.	Johdanto	1
2.	Vanajaveden opisto	2
2.1.	Taiteen perusopetuksen oppilaitoksen toimintakulttuuri	2
2.2.	Vapaan sivistystyön tehtävä, arvot ja yleiset tavoitteet.....	2
2.3.	Oppimisympäristö, työtavat ja oppimiskäsitys: Vähemmän opettamista – enemmän oppimista ...	3
3.	Taiteen perusopetus, laaja oppimäärä, rakenne ja laajuus.....	4
3.1.	Taiteen perusopetuksen yleiset tavoitteet ja keskeiset paikalliset sisällöt.....	4
4.	Laajan oppimäärän opintokokonaisuudet Vanajaveden Opistossa, käsityö ja kuvataide	6
4.1.	Opintokokonaisuudet, opetuksen tavoitteet ja arvioinnin kriteerit	6
5.	Opiskelijan henkilökohtainen opetussuunnitelma	7
6.	Oppimisen arviointi	7
7.	Todistus	8
8.	Oppimäärän yksilöllistäminen	8
9.	Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen	9
10.	Opiskelijavalinta	9
11.	Opiskeluaika	10
12.	Opetuksen järjestäminen	11
13.	Yhteistyö muiden tahojen kanssa.....	11
14.	Toiminnan jatkuva kehittäminen.....	12
15.	Lähteet ja lisätietoa	12

1. Johdanto

Vanajaveden Opistossa on annettu laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta aikuisille käsityössä vuodesta 2006 alkaen ja kuvataiteessa vuodesta 2005 alkaen. Opetussuunnitelmat käsityön taiteen alalle hyväksyttiin Hämeenlinnan kansalaisopiston kuntayhtymän yhtymähallituksessa 28.11.2005 ja kuvataiteen alalle 28.9.2004.

Uudistetut valtakunnalliset Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (OPH-2068-2017) julkaistiin 20.9.2017 ja niiden mukaan laaditut uudet oppilaitoskohtaiset opetussuunnitelmat voidaan ottaa käyttöön 1.8.2018. Koulutuksen järjestäjän tulee Opetushallituksen määräyksen mukaan laatia ja hyväksyä opetussuunnitelma kullekin taiteen alalle, jolla se antaa opetusta. Opetussuunnitelman tulee noudattaa Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä. Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opetus järjestetään taiteen perusopetuksesta annetun lain ja asetusten mukaisesti. Vanajaveden Opiston opetussuunnitelman hyväksyy Koulutuskuntayhtymä Tavastian yhtymähallitus.

Vanajaveden Opiston opetussuunnitelma sovittaa ja täsmentää valtakunnallisen opetussuunnitelman paikallisella tasolla toimivaksi. Paikallisessa opetussuunnitelmassa otetaan huomioon oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön omaleimaisuus ja paikallinen kulttuuriperintö. Siinä otetaan huomioon aikuisopiskelijan kokemukset ja tavoitteet, taiteen alojen traditio, kansalliset ja kansainväliset muutokset.

Vanajaveden Opiston oppimiskäsityksessä korostuu aikuisen opiskelijan aktiivinen rooli. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan pedagogiset lähestymistavat ja toimintamuodot suunnitellaan opiskelijoita osallistaviksi. Toimintamuotoja kehitetään yhdessä taiteen perusopetuksen opiskelijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa koko opintojen ajan.

Opetussuunnitelmaa ovat laatineet taiteen perusopetuksen opintokokonaisuudesta vastaava suunnittelijaopettaja ja ainealueen tuntiopettajien edustaja yhteistyössä Helsingin työväenopiston ja Espoon työväenopiston suunnittelijaopettajien ja Vanajaveden Opiston rehtorin kanssa.

Tavoitteena on, että opintojen kehittämissyhteistyöstä ja opiskelijoiden osallistamisesta opintojen suunnitteluun tulee jatkuva käytäntö Vanajaveden Opiston aikuisten taiteen perusopetukseen toteuttamisessa.

2. Vanajaveden opisto

Vanajaveden Opiston toiminta-ajatuksena on järjestää omaehtoista, paikallisesti toteutettavaa koulutusta, joka edistää ihmisen kasvua elinikäisenä oppijana sekä tukee aktiivisuutta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia.

2.1. Taiteen perusopetuksen oppilaitoksen toimintakulttuuri

Taiteen perusopetusta antavan oppilaitoksen toimintakulttuuriin vaikuttavat toimintaa ohjaavien normien tulkinta, vakiintuneet työskentelykäytännöt sekä työyhteisön ajattelu- ja toimintatavat. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri näkyy kaikessa toiminnassa ja se vaikuttaa opiskelijan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta. Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta.

Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus.

Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen. Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä. Olen-naista toimintakulttuurin kehittämisessä on oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että muiden tahojen kanssa tehtävässä kanssakäymisessä.

(Lähde: Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017. OPH)

2.2. Vapaan sivistystyön tehtävä, arvot ja yleiset tavoitteet

”Vapaan sivistystyön tehtävänä on edistää ihmisen hyvinvointia ja pärjäämistä muuttuvassa yhteiskunnassa. Se toteuttaa tehtävänsä ihmisen oppimiskykyä, motivaatiota ja sosiaalista vuorovaikutusta hyödyntäen sekä vapaaehtoisuuden periaatetta noudattaen. Vapaalle sivistystyölle on tärkeää ihmisen alueellinen ja sosiaalinen tasa-arvo, demokratia ja ihmisten aktiivisuus

yhteiskunnassa, kohtuullisuus ja taloudellisuus, monikulttuurisuus ja suvaitsevuus sekä terveys ja henkinen hyvinvointi.

Vanajaveden Opiston ylläpitäjän, Koulutuskuntayhtymä Tavastian arvoja ovat vastuullisuus, vaikuttavuus, kumppanuus ja uskallus, jotka pitävät sisällään vapaalle sivistystyölle keskeisiä arvoja.

”Yhteistä vapaalle sivistystyölle on yksilön henkilökohtaisen hyvän elämän - ja sen rinnalla yhteiskunnallisen hyvän - kunnioittaminen. Vapaa sivistystyö toimii formaalin kouluopetuksen ulkopuolella ja se toteuttaa tavoitteisesti etenevää oppimista päämääränään osallistujien sosiaalisten tehtävien hallinta ja persoonallisen kehittymisen jatkuminen. Vapaana sivistystyönä järjestettävä koulutus etsii aiheensa ympäröivästä yhteiskunnasta ja ihmisten tarpeista käsin. Keskeistä on sisältöjen muuttuminen aikojen kuluessa.”

(VOP, Opetussuunnitelman perusteet, 2018-2019)

2.3. Oppimisympäristö, työtavat ja oppimiskäsitys: Vähemmän opettamista – enemmän oppimista

- Vähemmän opettamista – enemmän oppimista –

”Oppimisessa korostuu opiskelijan aktiivinen rooli. Lähtökohtana on oppijan aiemmin omaksumat tiedot, taidot ja oppimisstrategiat, joiden perustalle uusi asia opitaan. Oppimisessa oleellista on myös oppimistilanne ja kulttuuri, jossa se tapahtuu. Vuorovaikutus opiskelijatovereiden sekä opettajan kanssa on tärkeää. Ryhmän merkitys on etenkin motivaation kannalta merkittävä.

Opettaja on oppimisen ohjaaja. Hänellä keskeinen merkitys sekä opiskelijan opiskelutaitojen että opiskeluympäristön kehittämisessä sellaiseksi, että erilaisten opiskelijoiden edistyminen on mahdollista. Tutkiva oppiminen ja toiminnallinen lähestymistapa opittaviin asioihin ovat usein kiinnostava lähtökohta uuden oppimiselle.”

(VOP, Opetussuunnitelman perusteet, lukuvuoden 2018-2019 opetuksen suunnittelu)

Taiteen perusopetuksen oppimiskäsitys lähtee siitä, että opiskelija on aktiivinen toimija, joka oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan niiden suuntaisesti, sekä itsenäisesti että yhdessä ryhmän kanssa. Pedagoginen lähestymistapa on joustava ja tarpeen mukaan eriyttävä sekä tukee aikuisopiskelijan oman ilmaisukykyyn löytämistä ja vahvistamista.

Monipuolisia menetelmiä käyttämällä pyritään avoimeen vuorovaikutukseen ja sosiaalisiin tilanteisiin. Taiteen perusopetuksen opiskelijat toimivat vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä keskenään ja yhteistyötahojen kanssa.

Monipuolisten oppimisympäristöjen tavoitteena on luoda opiskelijoille mahdollisuuksia onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin. Vuorovaikutteisen oppimisen avulla pyritään erilaisuuden ymmärtämiseen ja arvostamiseen. Lähtökohtana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia.

3. Taiteen perusopetus, laaja oppimäärä, rakenne ja laajuus

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, joka jakautuu

- perusopintoihin, joiden laskennallinen laajuus on 800 tuntia / 30 opintopistettä
- syventäviin opintoihin, joiden laskennallinen laajuus on 500 tuntia / 19 opintopistettä.

Oppitunnin pituus on 45 minuuttia. Opintopiste (op) vastaa opiskelijan 27 tunnin työpanosta, johon sisältyy opintoryhmälle yhteistä opetusta sekä opiskelijan itsenäistä työskentelyä 30-35 %. Itsenäisen työskentelyn osuus sisältyy opintojen ilmoitettuun kokonaistuntimäärään.

Opintokokonaisuuksien laajuus on määritelty opintopisteinä.

Sekä perus- että syventäviin opintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia, opiskelija henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisia valinnaisia opintoja ja eri taiteenalojen yhteistyönä järjestettäviä opintokokonaisuuksia. Kaikille yhteiset opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laajuudet määritellään opetussuunnitelmassa. Suoritettavat kurssit tarkennetaan vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa saadun palautteen, arvioinnin, yhteissuunnittelun ja resurssien pohjalta.

3.1. Taiteen perusopetuksen yleiset tavoitteet ja keskeiset paikalliset sisällöt

Aikuisten taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitteena on

- tarjota opiskelijalle mahdollisuus taitojen ja ilmaisutapojen monipuoliseen ja tavoitteelliseen kehittämiseen,
- vahvistaa oppimisen iloa, opiskelumotivaatiota ja luovaa ajattelua,
- kehittää taiteellista työskentelyä ja syventää ilmaisua,
- innostaa opiskelijaa käyttämään taidetta yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä,
- aktiivinen kulttuurinen osallisuus,
- tukea identiteettiä taiteentekijänä,
- luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle

Vanajaveden Opistossa opintojen tavoitteita muodostetaan myös opintoryhmän kanssa lisäksi heidän omista opiskelutavoitteistaan käsin. Opiskelijoiden omista oppimistavoitteista kootaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS).

Perusopintojen tavoitteissa painottuvat havainnointikyvyn kehittäminen, taitojen tavoitteellinen harjoittelu, kokeilemiseen rohkaiseminen, oman ilmaisun etsiminen, kulttuuri- ja taidesuhteen muodostuminen, aktiiviseksi toimijaksi kasvaminen yksin ja yhdessä ryhmän kanssa.

Syventävien opintojen tavoitteissa painottuvat itsenäinen soveltaminen, oman ilmaisun ja tulkinnan kehittäminen, identiteetin vahvistaminen, vastuullisuus ja yhteistyön avulla vaikuttaminen.

Keskeiset sisällöt sekä perus- että syventävissä opinnoissa ovat

- Ilmaisun ja identiteetti,
- Taide-, esine- ja tekstiiliympäristöt, kuvan kieli,
- Visuaalinen ympäristö, rakennetut ja luonnonympäristöt,
- Yhteisöllisyys ja hyvinvointi.

Lähtökohtana sisältöjen suunnittelussa ovat opiskelijalle merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempää ilmiötä. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

Ilmaisua ja identiteettiä tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, oman kuvan, havainnoinnin, pukeutumisen, muoti-ilmiöiden, teknologian, henkilökohtaisten merkitysten ja eri kulttuurien näkökulmasta.

Taide-, esine- ja tekstiiliympäristöjä sekä kuvan kieltä tarkastellaan teosten, muotoilun ja tai-teen kulttuurisidonnaisuuden, asumisen, toiminnallisuuden, ajan ilmiöiden, toimintatapojen ja eri kulttuurien näkökulmasta sekä visuaalisen ajattelun ja merkitysten rakentumisen kannalta.

Visuaalista ympäristöä, rakennettuja ja luonnonympäristöjä, myös mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja, tarkastellaan esteettisen, ekologisen ja eettisen arvottamisen sekä merkitysten rakentumisen näkökulmasta.

Yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia tarkastellaan taiteen sosiaalisten ja yhteiskunnallisten merkitysten, taiteen kulttuurisidonnaisuuden, ajankohtaisten tai paikallisten ilmiöiden kautta osallisuuden, kokemuksellisuuden ja asiakaslähtöisyyden näkökulmasta.

4. Laajan oppimäärän opintokokonaisuudet Vanajaveden Opistossa, käsityö ja kuvataide

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opintokokonaisuudet on mitoitettu opintopisteiksi. Opintopiste (op) vastaa opiskelijan 27 tunnin työpanosta, johon sisältyy opintoryhmälle yhteistä opetusta sekä kunkin opiskelijan itsenäistä työskentelyä, esim. kotona tehtäviä töitä. Ryhmän yhteisissä opinnoissa itsenäisen työskentelyn osuus on keskimäärin 30-35 %, valinnaisissa opinnoissa se voi olla 20-60 % aihepiiristä ja kurssista riippuen. Itsenäisen työskentelyn osuus sisältyy opintojen ilmoitettuun kokonaistuntimäärään. Oppitunnin pituus on 45 min.

Opintokokonaisuudet jakautuvat eri vuosille ja tavoitteet toteutuvat erilaisin painotuksin kullakin kurssilla.

4.1. Opintokokonaisuudet, opetuksen tavoitteet ja arvioinnin kriteerit

Vanajaveden Opiston taiteen perusopetuksen opintoryhmä muodostuu sekä käsityön että kuvataiteen opiskelijoista. He opiskelevat samoja opintokokonaisuuksia, samassa opintoryhmässä, mutta valitsevat kurssikohtaiset työskentelytavoitteensa yhdessä kurssin opettajan kanssa joko käsityön tai kuvataiteen tavoitteiden mukaan. Tällöin myös kurssin arviointi noudattaa valitun aineen arvioinnin kriteereitä.

Orientaatio ja valinnaisopinnot ovat kaikille yhteisiä opintokokonaisuuksia. Valinnaisopinnot opiskelija voi koota opiskelutavoitettaan tukevista kursseista kiinnostuksensa mukaan Vanaja-veden Opiston kurssitarjonnasta, myös toiselta taiteen alalta.

Vanajaveden opiston laajan oppimäärän opintokokonaisuudet, opetuksen tavoitteet ja arvioinnin kriteerit on esitetty taulukossa asiakirjan lopussa, ks. Liite 1.

5. Opiskelijan henkilökohtainen opetussuunnitelma

Vanajaveden Opiston aikuisten taiteen perusopetuksessa hyödynnetään kuvataiteen ja käsityön aineiden rajapintoja ja yhteisiä mahdollisuuksia sekä opintojen suunnittelussa että toteutuksessa. Aikuisopiskelijan yksilöllisiä etenemismahdollisuuksia opiskelussa tuetaan henkilökohtaisella opiskelusuunnitelmalla, jossa otetaan huomioon opiskelijan aikaisempi kokemus taiteen alalta sekä opiskelijan itsensä asettamat opiskelutavoitteet.

Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman toteutumista arvioidaan ohjauskeskustelussa. Opiskelusuunnitelmaa voidaan muuttaa tarvittaessa.

6. Oppimisen arviointi

Arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan kehittymistä opinnoissaan ja ilmaisussaan, taidoissaan. Tavoitteena on edistää opiskelijan tavoitteidensa saavuttamista, ohjata oppimisprosessin ymmärtämistä ja tavoitteiden asettelua.

Arviointi on vuorovaikutusta opiskelijan, opettajan ja ryhmän välillä. Opiskelijaa rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta oppimistilanteissa. Palaute perustuu kannustavuuteen ja oman sekä toisten työn/työskentelyn arvostamiseen. Arviointi kohdistuu sekä työskentelyprosessiin että valmiisiin teoksiin ja tuotteisiin.

Arviointi perustuu opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Arviointia on koko prosessin ajan monipuolisin menetelmin. Arviointimenetelmä valitaan opetusmenetelmään soveltuvaksi ja oppimista tukeväksi. Oppimisen arvioinnissa hyödynnetään itsearviointia ja vertaisarviointia, arviointikeskustelua sekä opettajan antamaa arviointia.

Perusopinnoissa harjoitellaan oppimisen reflektointia, jota hyödynnetään syventävissä opinnoissa.

Koko taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksessa arvioinnin kriteerinä on, että opiskelija on saavuttanut taiteenalan laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet. *Syventäviin opintoihin* sisältyy lopputyö, johon liittyy osaamisen dokumentaatio. Dokumentaatioon sisältyy sanallista ja/tai kuvallista aineistoa sekä itsearviointia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan työelleen asettamat tavoitteet ja syventävien opintojen suuntautuminen. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan opiskelijan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia.

Vanajaveden opiston laajan oppimäärän opintokokonaisuuksien arvioinnin kriteerit on esitetty taulukossa asiakirjan lopussa, ks. Liite 1.

7. Todistus

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen, käsityö ja kuvataide -todistus annetaan opiskelijalle, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät opinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus, käsityö ja kuvataide -todistus annetaan syventävien opintojen päätteeksi opiskelijalle. Päättötodistus on todistus koko taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän suorittamisesta, hyväksyttävästi suoritetuista perus- ja syventävistä opinnoista.

Todistusten sisältö noudattaa Opetushallituksen vahvistamia Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteita 2017. Todistukset sisältävät sanallisen arvioinnin opiskelijan suorittamista opinnoista.

Yksittäinen kurssi katsotaan hyväksytyksi suoritetuksi, kun opiskelija on ollut läsnä 2/3 lähiopetustunneista ja suorittanut kurssiin liittyvät tehtävät. Mikäli opiskelija ei ole suorittanut koko opintokokonaisuutta, hänelle voidaan antaa perus- ja syventävien opintojen osallistumistodistus suoritetuista opinnoista.

Siirtymävaiheessa vanhasta opetussuunnitelmasta uuteen opetussuunnitelmaan, vanhamuotoiset perusopinnot suorittanut opiskelija saa syventävien opintojen päätteeksi osallistumistodistuksen (ei päättötodistusta).

8. Oppimäärän yksilöllistäminen

Mikäli opiskelija ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan Vanajaveden Opiston opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan mahdollisuuksien mukaan yksilöllistää vastaamaan opiskelijan edellytyksiä. Opiskelijalta edellytetään kykyä käyttää hyväkseen opetusta ja toimia ryhmässä.

Opiskelijalle laaditaan hänen omat tavoitteensa huomioon ottaen henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS) yhteistyössä opiskelijan ja ohjaavan opettajan kanssa. Tavoitteena on, että opiskelija voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan käsin. HOPS laaditaan erikseen perusopintoja ja syventäviä opintoja varten. Opintoihin kuuluvat valinnaiset opinnot valitaan siten, että ne tukevat HOPS:ssa asetettuja tavoitteita. HOPS:n toteutumista arvioidaan vuosittain.

9. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen

Muulla suoritettuja opintoja tai työkokemusta tai muulla tavoin hankittua osaamista voidaan soveltuvin osin hyväksyä osaksi opintokokonaisuutta esim. portfolion ja todistusten perusteella. Opiskelijalla on oikeus saada arvioiduksi ja tunnustetuksi muualla aikaisemmin suoritettua laajan oppimäärän opetussuunnitelman tavoitteiden mukaiset ja keskeisiä sisältöjä vastaavat opinnot, tai muuten hankittu osaaminen. Muun taiteen alan perusopintoja voidaan hyväksyä harkinnan mukaan.

Korvaavien opintojen hyväksymisestä osaksi opintokokonaisuutta päättävät taiteen perusopetuksen vastuopettajat ja rehtori. Muualla suoritettuja opinnot kirjataan todistukseen merkinnällä 'korvaava suoritus'. Perusopintojen korvaavuutta syventäviin opintoihin hakiessaan opiskelijan tulee osoittaa perusopintojen tavoitteiden ja sisältöjen hallinta kokoamallaan portfolioilla, joka sisältää myös yhden oman työskentelyprosessin esittelyn ja arvioinnin.

10. Opiskelijavalinta

Vanajaveden Opisto päättää opiskelijavalinnasta ottaen huomioon opetukselle määritellyt tavoitteet. Perusopintoihin opiskelijat valitaan kyselyn ja mahdollisen hakutehtävän perusteella. Kysely kartoittaa motivaatiota ja valmiutta sitoutua kolme vuotta kestäviin opintoihin. Tärkeää on myös kiinnostus vuorovaikutukseen opintoryhmän muiden jäsenten ja opettajien kanssa. Hakutehtävän hyväksymisen edellytyksenä ovat tehtävän ratkaisun omaperäisyys ja luovuus.

Syventäviin opintoihin valittavan opiskelijan edellytetään hallitsevan perusopintoja vastaavat tiedot ja taidot. Laajan opintomäärän perusopinnot Vanajaveden Opistossa hyväksyttävästi suorittaneet opiskelijat valitaan ilmoittautumisjärjestyksessä.

Muut kuin Vanajaveden Opistossa perusopintonsa suorittaneet hakijat osoittavat perusopintoja vastaavat tiedot ja taidot motivaatiota ja sitoutumista kartoittavan kyselyn ja hakutehtävän avulla, ellei hakijalla ole todistusta muualla järjestetyistä perusopinnoista. Mahdollisen hakutehtävän

kriteerit annetaan etukäteen. Valinnassa voidaan käyttää myös portfolioa ja/tai työnäytteiden esittämistä.

Mikäli syventäviin opintoihin on hakemassa enemmän opiskelijoita kuin opiskelupaikkoja on vapaana, valintakriteerinä toimii perusopinnoista saatu arviointi.

Opintoryhmä muodostetaan siten, että se edistää oppimistavoitteiden saavuttamista. Ryhmä-koko määräytyy kunakin lukuvuotena käytettävissä olevien resurssien mukaan. Opiskelijavalinnasta ja -määrästä päättää rehtori valintakokouksen esityksen perusteella. Valintakokouksessa on mukana vähintään kaksi ainealueen opettajaa. Tieto opintoihin hyväksymisestä/hylkäämisestä lähetetään opiskelijalle kirjallisesti.

11. Opiskeluaika

Laajan oppimäärän perusopinnot (30 op) on Vanajaveden Opistossa mahdollista suorittaa noin 3 vuodessa ja syventävät opinnot (19 op) noin 2-2,5 vuodessa. Perusopinnot tulee suorittaa enintään 5 vuodessa ja aloitetut syventävät opinnot enintään 4 vuodessa.

Perusopintojen jälkeen on mahdollisuus hakeutua mukaisiin syventäviin opintoihin. Syventäviä opintoja ei välttämättä järjestetä heti perusopintojen päätyttyä. Vanajaveden Opisto päättää niiden käynnistämistä kulloistenkin resurssien mukaan.

Jos opintoryhmän koko jää alle Vanajaveden Opiston päättämän vähimmäiskoon ja ryhmä ei voi jatkaa, keskeytyneitä opintoja on mahdollista jatkaa Vanajaveden Opistossa myöhemmin alkavan taiteenperusopetusryhmän kanssa. Opintoja voi jatkaa myös toisessa laajan oppimäärän mukaista käsityön tai kuvataiteen aikuisten taiteenperusopetusta antavassa oppilaitoksessa, mikäli ko. oppilaitos hyväksyy keskeyttäneen opiskelijakseen.

Tarvittaessa opiskelijalle voidaan perustellusta syystä ja erillisestä hakemuksesta myöntää lisää aikaa opintojen suorittamiseen (esim. sairauden, ulkomailla oleskelun tai muun syyn takia). Hakemus, johon sisältyy henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, osoitetaan opiston rehtorille, joka hyväksyy hakemuksen kuultuaan vastaavaa suunnittelijaopettajaa.

12. Opetuksen järjestäminen

Taiteen perusopetus sisältää kaikille opiskelijoille yhteisiä opintoja ja henkilökohtaisesti valittavia opintoja. Valinnaisiin opintoihin sisältyvät kurssit sovitaan vastaavan opettajan kanssa henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa tehtäessä.

Yhteiset opinnot järjestetään yleensä viikko-opetuksena, arki-iltoina ja joinakin viikonloppuina, erityisesti ensimmäisenä lukukautena. Opintoihin sisältyy luentoja, ohjattua työskentelyä, etätehtäviä (omatoimista työskentelyä), yhteisesti toteutettavia projekteja, vierailuja sekä mahdollisesti kesätehtäviä. Opiskelijat osallistuvat yhteisten opintojensa suunnitteluun ryhmäkeskusteluihin.

Opetus järjestetään Vanajaveden Opiston tiloissa, pääasiassa Hämeenlinnassa. Opiskelijoille tarjottavat kurssit järjestetään opiston toimialueella ja niiden määrään vaikuttavat käytettävissä olevat tarkoituksenmukaiset opetustilat, opettajien pätevyys sekä muut resurssit. Taiteen perusopetuksen lukukaudet voivat olla pidemmät kuin Vanajaveden Opiston muun opetuksen. Valinnaiset opintoihin opiskelija voi valita opiskelutavoitteitaan tukevia kursseja Vanajaveden Opiston kurssitarjonnasta, myös eri taiteen aloilta.

Mikäli ryhmäkoko sallii, opintokokonaisuuteen kuuluvalle kurssille voidaan ottaa muita opiskelijoita täydennykseksi (opiskelija saa halutessaan ko. kurssista osallistumistodistuksen).

13. Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Taiteen perusopetus pyrkii luomaan edellytykset taiteiden väliselle toiminnalle ja elämyksille taiteen eri aloilla. Taiteen perusopetus vahvistaa kulttuurin, taiteen ja muotoilun asemaa ja arvostusta Vanajaveden Opiston toiminta-alueella.

Opiskeluaikana voidaan tutustua taiteilijoiden, muotoilijoiden ja käsityöläisten toimintaan sekä yrityksiin. Yhteistyömuotoja voivat olla esim. näyttelyt, tutustumiskäynnit ja yhteiset projektit, joista sovitaan vuosittain tehtävän opintosuunnitelman yhteydessä. Yhteistyöprojektien laajuus määräytyy käytettävissä olevien resurssien ja mahdollisten yhteistyökumppaneiden tarpeiden ja toiveiden mukaan.

Maan muiden vastaavien oppilaitosten kanssa etsitään em. yhteismahdollisuuksia. Alueellisen ja kansallisen yhteistyön kautta voidaan päästä sopimukseen opintokokonaisuuden tunnustamisessa alan ammatillisessa koulutuksessa, esim. siihen hakeuduttaessa.

14. Toiminnan jatkuva kehittäminen

Taiteen perusopetuksen toimintakäytäntöjä kehitetään, kokeillaan ja arvioidaan opintojen aikana ja edetessä, yhdessä opiskelijoiden ja yhteistyötahojen kanssa. Verkostoitumisen avulla etsitään opinnollisia yhteistyömahdollisuuksia ja asiantuntijuuden hyödyntämismahdollisuuksia. Aikuisten taiteen perusopetuksen opintoja kehitetään yhteistyössä maan muiden vastaavaa opetusta antavien oppilaitosten kanssa sekä asiantuntija-apua käyttäen.

Suunnittelijaopettaja arvioi lukuvuoden toteutumista kurssipalautteiden, kehityskeskusteluiden ja opiskelijoiden HOPS-keskustelujen perusteella ja tekee tarvittavat muutokset. Opintojen päätyttyä pidetään opettajien ja opintoryhmän yhteinen suunnittelu- ja arviointikeskustelu, jonka perusteella suunnitellaan ja asetetaan tavoitteet uusiin opintoihin. Opiskelija antaa kurssin päätyttyä palautteen (sähköinen kurssipalautelomake).

Vanajaveden Opiston ja sen ylläpitäjän, Koulutuskuntayhtymä Tavastian toiminnasta raportoidaan laajemmin kuntayhtymän yhtymähallitukselle ja -kokoukselle kaksi kertaa vuodessa. Toimintakertomus ja tilinpäätös tarkastelee koko toimintavuotta 1.1.-31.12. Sananmukaisesti toimintakertomus on kertomus lukuvuoden toiminnasta ja sen tuloksista. Tulokortin tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen sekä mittarien tulosten ohella toimintakertomus kuvaa kuntayhtymän hallintoelinten toiminnan ja esittelee laajemmin myös Vanajaveden Opiston saavutuksia.

15. Lähteet ja lisätietoa

Taiteen perusopetuksen lainsäädäntö:

Laki taiteen perusopetuksesta (633/98)

Asetus taiteen perusopetuksesta (813/1998)

Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998)

Rahoituksesta säädetään lisäksi:

Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009)

Asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1766/2009)

www.oph.fi

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017. Määräykset ja ohjeet 2017:12a. Opetushallitus 2017 (määräys OPH-2068-2017).